

Motion till riksdagen 2005/06:Ju56

av **Johan Linander m.fl. (c)**
med anledning av prop. 2005/06:178

Hemlig rumsavlyssning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen avslår proposition 2005/06:178 Hemlig rumsavlyssning och begär att regeringen återkommer till riksdagen med ett nytt förslag i enlighet med vad i motionen anförts.

Inledning

Skyddet av den enskildes integritet är ett centralt värde i en demokrati. Behovet av att bekämpa brottsligheten måste förenas med oskyldiga enskildas rätt till en privat sfär.

Att i hemlighet avlyssna är ett av de största intrång en stat kan göra i en enskild människas liv. Risken är dessutom större att det görs intrång i oskyldiga människors privatliv när avlyssningen gäller en lokal till skillnad från avlyssning av en telefon.

Centerpartiet har efter noggrant övervägande bedömt att buggning är ett så pass viktigt arbetsredskap i brottsbekämpningen att det bör tillåtas för att komma åt den grövsta brottsligheten. Det är dock av avgörande vikt att lagstiftningen som skall reglera buggning är väl genomarbetad och heltäckande.

Centerpartiet kräver att den som har blivit avlyssnad skall få reda på det, när det inte längre är till men för brottsutredningen, och att den som blivit avlyssnad på felaktiga grunder skall få möjlighet att i efterhand kräva skadestånd. Vi säger också bestämt nej till att bugga redaktioner som enbart sysslar med redaktionell verksamhet.

Arbetet med att ta fram en lagstiftning som tillåter buggning har pågått i mer än tio år. Att lagstiftningen kring buggning har tagit lång tid beror till stor del på att det är våra grundläggande fri- och rättigheter som inskränks vid hemlig rumsavlyssning. Varje medborgare är enligt regeringsformen 2:6 skyddad mot ”... undersökning av brev eller annan förtrolig försändelse och mot hemlig avlyssning eller upptagning av telefonsamtal eller annat förtroligt meddelande”. Det är därför extra viktigt att lagstiftningen kring buggning blir

Fel! Okänt namn på

rättssäker. Att hasta fram ett beslut om buggning får aldrig vara viktigare än att ta sig tid att värna den enskildes integritet.

Som medborgare och individer vill vi ha en fredad privat zon. Med rätta vill vi ha möjligheten att stänga myndigheterna ute från våra privatliv och vår vardag. Detta står inte i motsats till viljan att bekämpa brott. Centerpartiet menar bestämt att det går att förena effektiva insatser mot grov brottslighet med respekt för individens integritet.

Vår slutsats är att tillräckligt höga skyddsmurar och tillräckligt god rättssäkerhet kan uppnås för att buggning skall tillåtas i Sverige. Det förslag regeringen lagt fram i propositionen behöver dock kompletteras ytterligare innan det kan godkännas av riksdagen.

Regeringens framlagda förslag har stora brister

Integritetsskyddskommitténs arbete skall inte föregripas

Integritetsskyddskommittén har i uppdrag att kartlägga och analysera lagstiftning som kan vara integritetskränkande ur ett samlat perspektiv. Där ingår givetvis lagstiftning kring buggning som en viktig del. Integritetsskyddskommittén skall redovisa sitt arbete 2007. Centerpartiet vill inte sätta kommitténs arbete ur spel genom att skynda fram lagstiftning. Centerpartiet menar tvärtom att det är mycket viktigt att inte föregripa Integritetsskyddskommitténs arbete.

Lagrådet har i sitt yttrande över den föreslagna lagstiftningen tydligt framhållit att det är en stor brist att Integritetsskyddskommitténs arbete föregrips. Lagrådet skriver: "Lagrådet anser att det finns fog för att en granskning av kommittén bör ske innan det slutligt tas ställning till om lagstiftning om buggning bör komma till stånd och till hur lagreglerna i så fall bör utformas. Man kan annars befara att den lagstiftning som nu föreslås kan behöva ändras efter kort tid som en följd av kommitténs arbete."

Också Justitieombudsmannen har kritiserat regeringen för att man än en gång hastar fram ett integritetskränkande förslag och för att man inte valt att invänta Integritetsskyddskommitténs arbete.

Att regeringen lägger fram ett flertal förslag på lagstiftning som kränker den personliga integriteten samtidigt som Integritetsskyddskommitténs arbete pågår är en bakvänd ordning.

Underrättelseskyldighet

Centerpartiet anser att det behövs en underrättelseskyldighet i samband med buggning, dvs. att den som blivit utsatt för buggning skall få information om att han eller hon blivit avlyssnad så snart informationen inte är till men för utredningen. Om den som blivit avlyssnad upplever att buggningen skett på ett inkorrekt sätt eller på felaktig grund så skall han eller hon kunna få detta rättsligt prövat, samt ha rätt att kräva skadestånd om så skulle vara fallet.

Underrättelseskyldigheten är inte behandlad i propositionen. Regeringen framhåller att man avser att inom kort tillsätta en utredning med uppgift att skyndsamt ta fram regler om underrättelseskyldighet i samband med användning av bl.a. hemlig rumsavlyssning. Centerpartiet anser det som självklart att reglering av underrättelseskyldighet skall finnas på plats innan ett förslag till lagstiftning om buggning kan accepteras.

Redaktioner

Regeringen menar i propositionen att buggning inte skall få ske på advokatkontor, vårdinrättningar eller platser för självvård. Förbudet skall enligt propositionen dock inte gälla för platser där uppgifter som omfattas av meddelarskyddet regelmässigt förekommer, t.ex. massmedieredaktioner, om det finns synnerlig anledning att anta att en sådan plats används för brott som kan föranleda hemlig rumsavlyssning.

Centerpartiet vill helt undanta lokaler som enbart används som redaktioner från områden som skall vara tillåtna att avlyssna liksom regeringen i propositionen undantagit advokatkontor, läkarmottagningar, hos psykologer, präster m.m. Används en lokal även till annat än rent redaktionell verksamhet så skall den inte omfattas av totalförbud mot buggning.

Parlamentarisk kontroll

Regeringen framhåller i propositionen att det är viktigt att den parlamentariska kontrollen förbättras för att kunna veta om behovet av den föreslagna lagstiftningen är så stort att det motiverar de kränkningar av personlig integritet som sker i samband med buggning. Även vad gäller detta avser regeringen enligt propositionen att återkomma senare. Centerpartiet menar också att den parlamentariska kontrollen måste förbättras genom en tvångsmedelsnämnd som sorterar direkt under riksdagen där samtliga riksdagspartier har representation. Centerpartiet vill dock införa denna förbättring senast samtidigt som buggningen införs. Att först genomföra den integritetskränkande lagstiftningen och sedan utreda hur den granskande nämnden ska fungera är en bakvänd ordning.

Tillsammans är Centerpartiets invändningar mot det förslag till lagstiftning som framförs i propositionen så starka att vi inte kan acceptera regeringens

Fel! Okänt namn på

förslag, trots vår i grunden positiva syn på att tillåta buggning under reglerade former.

Stockholm den 18 april 2006

Johan Linander (c)

Viviann Gerdin (c)

Claes Västerteg (c)

Agne Hansson (c)

Eskil Erlandsson (c)

Kerstin Lundgren (c)

Jan Andersson (c)